

LEOPOLDOV

5/2013

DNES prekonávame sami seba

Na treťom mieste skončili štyri guláše

Vydarený posledný augustový deň pripadol na sobotu a tento deň si mnohé slovenské obce a mestá pripomínali 69. výročie Slovenského národného povstania. Kedysi politicky či ideologicky podfarbené oslavy ukončenia vojny a povstania pri pamätníku letca Jarolíma Gučmana – povestnom dele, ktoré neskôr nahradil súčasný pamätník so symbolom zlomenej vrtule – si postupne našli v našom meste inú, súčasnejšiu podobu. Kytičku v tichosti a neraz bez pompy či svedkov k pamätníku občas položí niekto zo samosprávy, pamätník oných čias či rodinný príslušník. Varenie a podávanie „povstaleckého“ guláša zasa nahradila prehliadka kuchárskeho majstrovstva v príprave gulášov rozmanitého kulinárskeho kalibru.

V tomto roku sa usilovalo pozornosť poroty v Spolkovej záhrade zaujať vedno trinásť družstiev, čo organizátorov potešilo, pretože rôzne gulášové majstrovstvá sa v ten deň hromadne organizovali v Červeníku aj inde na okolí. Čo je však hodnotné, poľné kuchyne sa usilovali zaujať aj oko návštevn-

níkov gulášovej prehliadky. Spomeňme napríklad nováčikov s priliehavým názvom Mladí chemici, odetých v bielych plášťoch a okuliarmi na nose. Nevedno síce, aké prvky a zlúčeniny ich guláš obsahoval (tajomstvo séfkuchára), no dobré jazyky si ich guláš pochvalovali. Súťažili väčšinou leopoldovské a väčšinou stabilné družstvá, medzi nimi Učiteľky materinky, Nohejbal team, Vinári, Pivníci a Pivníček, Leonet Čajka, 100+, Smeráci, 3+, Sushi Mípo, Kochola a Bojovníci proti rovnováhe, ktorí sa akiste usilovali prezentovať myšlienku, že guláš nemusí byť nepriateľom peknej postavy. Veľmi dôležité bolo aj družstvo Mestákov, ktoré tvorili poslanci, ich manželky a priatelia mesta. Na šikovnosti rúk Dalimíry Štitáckovej, Emílie Harsányiovej, manželov Zennerových, Valérie Bednarčekovej, Pavla Zlámalu a Pavla Ondrigu totiž záležali príprava a osud mestského guláša, ktorý sa pripravoval pre všetkých návštevníkov v troch veľkých kotloch.

Vítazi darovali odmenu škôlke

Na hodnotenie gulášov sa podujala inovo-

vaná komisia, ktorú tvorili šéfkuchárka nesúťažného mestského guláša Dalimíra Štitáková, kronikárka mesta Emília Harsányiová, dvaja menovci Petrovia Blaškovia a pán Černý. Posudzovali anonymné vzorky jednotlivých poľných kuchýň, ktoré im postupne prinášal organizačný atašé podujatia Ján Marko od jednotlivých družstiev bez určenia poradia. Rozhodovanie mala porota v tomto roku zasa ťažké. Dosvedčuje to aj skutočnosť, že aj keď každý guláš hodnotí ochutnávač pridelením bodov samostatne do listiny a až potom sa spočítajú body každého ochutnávača, mnohé guláše hodnotili ako vyrovnané. To sa napokon odzrkadlilo aj v umiestnení niektorých gulášov s rovnakým počtom bodov. Po prvý raz sa tak stalo, že na treťom mieste skončili až štyri družstvá s rovnakým počtom bodov poroty – 36. Po cenu za tretie miesto si tak prišli Vinári,

Učiteľky materinky a spol., Pivníci and Pivníček a Bojovníci proti nadváhe. Druhé miesto získalo gulášové družstvo Kochola s 37 bodmi a napokon ako prví skončili s jasným prvenstvom 47 bodov Smeráci. Tí si prišli aj po finančnú odmenu od mesta, ktorú priamo na mieste verejne darovali družstvu Učiteľky materinky na znak symbolického podpory materskej školy.

Aj šéfkuchári pribíjali klince

Svoj podiel na príjemnej sobotňajšej gulášovej párty malo istotne vydarené počasie, ale aj vynikajúca hudobná produkcia kapiel OK a NaEX, ktorá šéfkuchárov a ich personál na tanečný parket vytiahla spoza kotlov a kotlíkov už pred vyhlásením výsledkov. Pre deti zasa lákavejšie pôsobili stánky s pestrofarebnými lízankami a inými sladkými dobrotami, pripomínajúcimi púťové slávnosti. Kalorické výkony si mohli účastníci

kompenzovať siláckymi výkonmi v tradičnom hode leopoldovskou mrežou, ktorú opäť pripravili domáci nohejbalisti. Ani v tomto roku sa organizátori nedočkali rekordných výkonov, no možno si niektorí účastníci súťaže polepšili svoje osobné výkony: zo žien na tretej priečke skončila pani alebo slečna Alena s výkonom 4 metre, na druhom mieste Viera s hodom dlhým 4,10 m a cenu za najlepší hod mrežou si od nohejbalistov odniesla Zuzana s výkonom 4,20 metra. Medzi mužmi sa na treťom mieste umiestnil Roman s výkonom 4,5 metra, na druhom mieste Ľuboš s 4,60 m a fanfáry si vypočul a cenu za prvé miesto si odniesol Pavol, ktorý mrežu odhodil do vzdialenosti 5,35 m.

Nohejbalisti pripravili a sponzorovali aj novú súťaž, ktorá si rýchlo našla svojich priaznivcov medzi kuchármi gulášov aj návštevníkmi, a to súťaž v zabíjaní klinčov. Jej podstatou bolo rovno zatĺcť dva klince v čo najkratšom čase do dreva. Najlepšie sa v nej darilo Nane či Anke Cuperovej, ktorá rovno zabila dva klince ôsmimi údermi. Na druhom mieste skončila p. Halášová a na treťom Dominika Trokanová. Vyhodnotenie všetkých súťaží napokon už s odchádzajúcim slnkom vystriedalo zapálenie symbolickej partizánskej vatry primátorom mesta a o veľmi vydarenú tanečnú zábavu sa do noci starali kapely OK a NaEX.

(-ber-, foto: J. Marko)

O rok nové pravidlá

Kultúrno-sociálna komisia sa v septembri zaoberala aj návrhom poslanca Miloša Jančára, ktorý súvisel s inovovaním pravidiel gulášových sobôt. Od budúceho roka tak budú platiť nové pravidlá, ktoré otvoria priestor väčšej kreativity majstrov kuchárov, ale takisto salepší aj spôsob hodnotenia gulášov.

Od budúceho roka tak účastníci gulásovej prehliadky zaplatia za celé družstvo jednotné zápisné 5 eur, pričom mesto štandardne nebude zabezpečovať žiadne suroviny – tie si prinesie súťažiaci sám podľa svojho vlastného výberu. Mesto zabezpečí suroviny len v nevyhnutných prípadoch, napr. na požiadanie v prípade zahraničných účastníkov, čo však zohľadní v poplatku za zápisné.

Zmeny nastanú aj v zložení posudzovateľskej komisie. Aj keď komisia bola doteraz vyberaná náhodne spomedzi poslancov a hostí, zjednotí sa zloženie komisie tak, že po troch členoch si spomedzi seba vyžrebujú zástupcovia súťažiacich družstiev, jeden člen bude vybraný návštevník a jeden člen bude poverený organizátorom, ktorý zároveň bude predsedom komisie. Komisia bude ako doteraz hodnotiť anonymné vzorky súťažných gulášov v rôznom poradí a bodmi posudzovať bude kvalitu a uvarenosť mäsa a zemiakov, farbu guláša, slanosť, pikantnosť, hustotu, celkový dojem a ďalšie vlastnosti.

(ber)

Só Slávikovcami sa predstavila aj vnučka Adriána
HARMONIKÁRSKU CENU DOSTALA
ANNA CELERYOVÁ

Aktuálny ročník populárneho hudobno-zábavného podujatia Vráťme Slovensku harmoniku, ktorej duchovným otcom bol známy leopoldovský antikvariátnik a milovník harmoník Ing. Tibor Ďurák, trochu pozmenilo svoju choreografiu. Ukázalo sa, že zmenu privítali aj samotní účinkujúci.

Šiesty ročník podujatia sa po prvý raz nezačal v priestoroch školskej jedálne zaradovaním hostí do troch pásem, ale procedúru vytvárania choreografie organizátori zvládli priamo v Spolkovej záhrade pred začatím galaprogramu. Slávnostný program otvorila a fundovane moderovala dvojica Renáta Miklošová – Róland Osvald a hudobne ho nesúťažne otvoril Jaroslav Šery zo Šulekova, ktorý sa napokon aj predstavil ako prvý v súťažnom bloku. Po ňom vystúpila so zmesou záhorských ľudových piesní azda najstaršia účastníčka heligónkarských stretnutí na západnom Slovensku Anna Celeryová, ktorá napokon v tomto ročníku harmonikárskej prehliadky získala Cenu primátora Leopoldova. Narodila sa v Sobotišti a neskôr ako učiteľka svoj život ukotvila v Senici. Aj keď už sa postažuje na občas nie veľmi poslušné nohy, vždy rada príde tam, kde môže potešiť publikum. Zvyčajne sa zvezie s kolegami-heligónkarmi, no občas si ešte trúfne pricestovať aj vlakom. Anna Celeryová patrí k ľuďom, bez ktorých tí, čo ju poznajú, by si kultúru v regióne ani nevedeli predstaviť. No okrem radosti publika, ktorú zhmotnila aj do svojej CD-platne, hrá aj pre vlastné potešenie z hudby.

Na pódiu v Spolkovej záhrade sa s novými vystúpeniami predstavili aj ďalšie známe tváre – spomeňme napríklad Jozefa Bartóka z Dolných Plachtiniec, ktorý predstavil ľudové piesne zo svojho regiónu a v Leopoldove aj na stránkach časopisu sa prezentoval pred niekoľkými rokmi aj veľkou výstavou lepených modelov

slovenských aj svetoznámych kostolov a iných sakrálnych objektov. Napokon, ani v rámci podujatia Vráťme Slovensku harmoniku nebol nováčik.

No a je hodnotné, že opäť mali svojich reprezentantov aj domáci – ani na tomto ročníku nechýbali leopoldovskí slávici, ako moderátori výstižne nazvali dvojicu domácich harmonikárov Slávikových. Najskôr sa interpretáciou ľudových piesní predstavil otec Ivan Slávik, ku ktorému sa pridal syn a napokon spevom aj vnučka Adriána.

Vladimír Klepáč zo Šulekova načrel do mladšej hudby a predstavil sa v sugestívnej zmesi täng. Po osvedčenom ľudovkárskom repertoári siahli aj ďalší účastníci – Jaroslav Reho z Maduníc a Trakovičan Juraj Patrikár, ktorý sa predstavil v sólovom vystúpení, ale aj vo dvojici s Pavlom Ferancom.

Bohato bol zastúpený aj nitriansky región vďaka zoskupeniu Nitrianska heligónka. Päťica heligónkarov prezentovala ľudovky z Ponitria a ladiacu harmóniu heligónok sprevádzala svojím spevom Mária Šamajová, ktorá aj sama naostatok zahrála niekoľko ľudových piesní regiónu pod Zoborom.

Ani po skončení vydareného popoludnia, v rámci ktorého kráľovali heligónky, zvuk týchto hudobných nástrojov neutíchol. Aj keď v programe na javisku ďalej pokračoval hudobný program dychového spolku Drahovčanka pod vedením Ladislava Lekára, heligónkari si pre vlastné potešenie a potešenie svojich kolegov ďalej hrali pri malom občerstvení.

(jh, foto: J. Marko, jh)

Leopoldovskí poslanci sa o mládež zaujímajú

Posledný septembrový víkend sa v reštaurácii Prancier uskutočnilo záverečné podujatie projektu S vami o nás, ktorý realizovali mladí leopoldovskí nadšenci spolu s mestom Leopoldov. Konferencia s názvom Zaostrené na mládež mala ponúknuť priestor na diskusiu mladých so zástupcami mesta.

Po úvodnom príhovore Kristíny Bajtalovej konferenciu otvorila poslankyňa mestského zastupiteľstva Terézia Kavuliaková, ktorá vo svojom príspevku zdôraznila potrebu nadviazať dialóg s mládežou: „*Veľmi sa teším, že som mohla byť súčasťou tohto projektu. Verím, že prinesie svoje ovocie a spoločnými silami spravíme niečo viac pre zlepšenie života mladých ľudí v našom meste. Som rada, že vďaka takémuto projektu môžeme mladým ľuďom nielen bližšie ukázať, ako funguje samospráva, ale môžeme aj diskutovať o možnostiach, ako mladí ľudia môžu život v meste sami ovplyvniť.*“ Z poslancov ďalej odznel príspevok Juraja Hladkého, ktorý sa zaoberal možnosťami mladých ľudí v našom meste. Po ňom vystúpila Renáta Miklošová, ktorá spojila pohľad poslankyne MZ, zástupkyne riaditeľky ZŠ a zástupkyne primátora mesta. V programe vystúpil aj kultúrny referent mesta Ján Marko s príspevkom orien-

tovaným na problematiku poskytovania grantov.

Z priamych účastníkov projektu prezentovali svoje príspevky Sylvia Kupcová, Andrea Koščáková, Dominika Galbičková, Petra Šiatkovská, Alexandra Hercegová a Saskia Brešťanská. Dievčatá hovorili najmä o svojich zážitkoch z aktivít projektu, ale aj o organizovaní prvých vlastných podujatí, ktorými boli blší trh a prvé stretnutie basketbalového klubu. Účastníci sa mohli zapojiť aj do zaujímavej diskusie medzi poslancami a mladými ľuďmi. V tejto časti okrem prednášajúcich vystúpili aj poslanci Ján Mika, Pavel Zlámala, Miloš Jančár a poslankyňa Klára Vachanová, neskôr na konferenciu prišli pozrieť Róbert Gergič a Róbert Levčík. Po oficiálnej dopoludňajšej časti nasledovali workshopy, ktoré ponúkli aktívnejšiu a bližšiu spoluprácu poslancov a mladých účastníkov konferencie. Išlo o hľadanie spoločných riešení fiktívnych problémov, napríklad stavbu diaľnice cez naše mesto alebo založenie mládežníckeho parlamentu. V tejto časti bolo prínosné najmä nadšenie poslancov, ktorí sa veľmi aktívne zapojili do workshopov. Mladí účastníci tak mohli reálnejšie nakuknúť do procesu rozhodovania v rámci samosprávy. A zistili, že to vôbec nie je jednoduché.

V rámci projektu S vami o nás sa mladí účastníci zúčastnili workshopov na rôzne témy, absolvovali dvojdnové školenie, pokúsili sa zrealizovať niekoľko vlastných projektov, vytvorili viacero video materiálov o priebehu projektu, ale zapojili sa aj do tvorby mapy potrieb mladých v našom meste, bližšie spoznali prácu samosprávy a navrhli podmienky fungovania mládežníckeho parlamentu. Jedným z ďalších výstupov je aj dokument o priebehu projektu a o mládeži v Leopoldove, ktorý sa momentálne pripravuje.

Konferenciu sme síce pripravovali s nadšením, ale trochu sme sa obávali slabej účasti poslancov miestneho mestského zastupiteľstva. A práve oni sa napokon stali skutočným prekvapením na záver celého projektu. Už len skutočnosť, že pozvanie prijalo deväť poslancov z jedenástich bolo pre nás veľmi dôležité. Navyše, siedmi poslanci s leopoldovskou mládežou strávili celý deň, aktívne sa zapájali do diskusie a do workshopov. Preto by sme sa im chceli ešte raz poďakovať. Ten jeden deň, ktorý nám venovali, nebol iba obetovaním vlastného voľného času, ale zároveň dôkazom toho, že leopoldovskí poslanci sa naozaj zaujímajú o mladých ľudí v našom meste,

že ich chcú pozvať medzi seba, aby sa naučili niečo o samosprávnej politike, chcú im dať priestor vyjadriť svoj vlastný názor, pripraviť projekty, ktoré by si zaslúžili finančnú podporu mesta. A to je veľmi zriedkavé. Poslanci teda svojou účasťou na konferencii potvrdili, že ich záujem o mladých v Leopoldove nie sú iba dobre znejúce slová. A teraz je na ťahu mládež, len oni sami môžu túto šancu využiť a ukázať, že si pozornosť staršej generácie naozaj zaslúžia.

Projekt očami účastníčok

Realizovali sme blší trh. Predstavovali sme si, že realizácia tohto nápadu bude oveľa jednoduchšia. Ale všetko bolo náročnejšie, ako sme si predstavovali. Najskôr sme rozniesli plagáty a letáky, čo bolo veľmi náročné kvôli vysokým letným teplotám. Niekoľko dní sme strávili v kine a ukladali sme veci, čo nám obyvatelia mesta priniesli. Za naše prvé úspechy sme považovali aj to, že sme o našej akcii informovali aj prostredníctvom mestského rozhlasu. Na tejto príležitosti sme si uvedomili, aké je dôležité zadávať presné informácie. Napriek tomu, že blší trh sa nevydaril podľa našich predstáv a veci, ktoré nám obyvatelia priniesli, sme na blšom trhu nemohli

použiť, a darovali sme ich charite. Každý sa učí na vlastných chybách a organizáciu bližšieho trhu považujeme za obrovskú skúsenosť. Sme veľmi radi, že ľudia priniesli toľko vecí. Dúfam, že ešte niekedy dostaneme možnosť prejavit sa a ukázať, že sme sa na tejto akcii niečo naučili.

Dominika Galbičková

Určite sa pýtate, čo nás viedlo k tomu, aby sme sa zapojili práve do mládežníckeho parlamentu v Leopoldove. Niektorí z nás

len čisto kvôli tomu, že ich to zaujalo, iní preto, aby zmenili mesto k lepšiemu svojimi návrhmi či predstavami o lepšom meste z pohľadu mládeže. Možno si myslíte, že nás, mládež, ani nezaujíma to, ako a čo mesto urobí práve pre nás, ale my sme tu preto, aby sme vám ukázali, že nám to nie je jedno, že aj my dokážeme navrhnúť a zrealizovať svoje plány. Bohužiaľ, ešte to nevládneme sami, tak sme sa rozhodli vstúpiť do mládežníckeho parlamentu v Leopoldove a aspoň skúsiť urobiť v meste

niečo, čo by bolo pre mládež vhodné a kde by sme mohli mimo školy tráviť čas.

Veronika Klčová

Projekt bol realizovaný v rámci programu Mládež v akcii.

Basketbalový klub v Leopoldove

Mladí ľudia, ktorí sa zúčastňovali na aktivitách projektu S vami o nás, sa rozhodli v meste založiť basketbalový klub. Pustili sa do tvorby plagátov, reklamy na webových stránkach, chodili po meste a zháňali sponzorov, kontaktovali trénerov, ktorí by boli ochotní trénovať detské družstvo aj družstvo dospelých.

„Ide nám o to, aby sme basketbal z ulice dostali na ligovú úroveň. Keď sa totiž pozrieme okolo seba, na mladšiu generáciu, tak polovica z nás trávi celý život za počítačom a tá druhá v cigaretovom dyme. Dnes je veľmi málo mladých, ktorí sú schopní dobre si zoradiť priority. Ak by sa nám podarilo rozbehnúť tento projekt, tak dáme mladým šancu odlíšiť sa od ostatných, nebyť ako každý. Môžeme im dať šancu naštartovať to, aby každý rozvíjal svoj talent a vedel sa postaviť za to, čo v živote skutočne chce robiť a presadiť si to, čo ho baví,“ hovorí jedna z organizátoriek Petra Šiatkovská.

Na začiatku septembra mladí zorganizovali nábor, ktorý mal ukázať, aký veľký je záujem o basketbal. Prišlo asi dvanásť mladších a trinásť dospelých priaznivcov basketbalu, takže reklamná kampaň bola úspešná. Mladým nadšencom sa okrem toho podarilo nadviazať spoluprácu s trénerkou Veronikou Vargovou, ktorá na Univerzite Komenského študovala odbor kondičné trénerstvo a desať rokov hrala prvú ženskú basketbalovú ligu. Pani Vargová bude trénovať chlapcov do 15 rokov. Dospelí sa však napokon rozhodli založiť si klub niekde, kde majú lepšie podmienky.

„Týmto chcem zároveň upozorniť na nedostatok možností na rozvíjanie tohto športu. Hlavným nedostatkom je predovšetkým príliš malá telocvičňa. Aj kvôli zhoršeným podmienkam záujem o basketbalový klub napokon klesol najmä zo strany dospelých. Som presvedčená o tom, že záujem by bol väčší, ak by sme mali možnosti ako v iných kluboch. Samozrejme, chápem, že peniaze nepadajú z neba a ľudia dnes nerobia nič len pre dobrý pocit. My sa však naďalej budeme pokúšať podporiť basketbal v Leopoldove a veríme, že sa nám podmienky časom podarí zlepšiť,“ dodáva odhodlane Petra Šiatkovská.

Mozaiku pripravila Mária Moravčíková.

Vladyka Milan si uctil martýrov

Tohtoročná pietna spomienka na nespravodlivo väznených komunistickým režimom mala príchut duchovnej poézie, ale aj vzácných návratov a stretnutí. Stretnutí generácií, návratov na staré miesta, hoci možno boľavé, doteraz však silné v spomienke, prežitom, v akomsi možno aj nevyslovenom odkaze. Aj toto posolstvo v sebe ukrývala návšteva bývalého leopoldovského kaplána a súčasného mukačevského biskupa Mons. Milana Šášika CM a jeho vysluhovanie gréckokatolíckej svätej omše v blízkosti miest, kde tvrdé chvilé zakúšal a o život prišiel aj jeho predchodca blahoslavený Pavel Peter Gojdič. Na svätej omši sa zúčastnili aj otec František Fedorišin, vdp. Anton Srholec, Patrik Bacigál a ďalší kňazi. V spomienkový 24. august si mohli hostia v Kostole sv. Ignáca uctiť blahoslavených leopoldovských mučeníkov Pavla Petra Gojdiča, bl. Vasiľa Hopku a bl. Metoda Dominika Trčku i pobudnúť sa pri ich relikviách. Posolstvo a úctu, ktoré prejavil vladyka Milan, sa vzťahovali aj na všetkých tých, ktorých väznenie bolo vo svojom čase martýrstvom za vieru či postoj.

Po liturgii sa vladyka Milan stretol pred kostolom s mnohými svojimi priateľmi zo svojich kaplánskych rokov a zotrval s nimi v priateľských rozhovoroch, ba žehnal a skláňal sa aj nad bábätkom v kočíku. Spomienkové stretnutie pokračovalo pred západnom bránou slávnostnými príhovormi a osobnými svedectvami pamätníkov. Niekoľko desiatok hostí si uctilo pamiatku obetí leopoldovskej vzbury a vražednom úteku väzňov z rokov 1990-91 pri pamätníku pri administratívnej budove Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ÚVV. Súčasťou spomienkového stretnutia bola aj návšteva Múzea väznenstva a návšteva niekdajšieho väzenského cintorína pri hrobe neznámeho politického väžňa. Podujatie každoročne pripravujú Konfederácia politických väzňov Slovenska, Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže a tento rok sa uskutočnilo aj v spolupráci s Gréckokatolíckou farnosťou Trnava.

(maju) Foto: František Neupauer

V našom časopise píšeme aj o osobnostiach, ktoré dostali za svoje dlhoročné aktivity rôzne ocenenia. No nikdy sme ešte nemali možnosť písať o našom rodákovi, ktorého meno sa dostalo do Guinnessovej knihy rekordov. Jeho meno – Viliam Karmažin.

Keď dlhoročný vedúci speváckeho zboru Zvon v Seredi Viliam Karmažin pred rokom preberal z rúk primátora M. Gavorníka najvyššie ocenenie svojho rodiska, hovorili sme o ňom ako o pravdepodobne najdlhšie pôsobiacom dirigentovi na svete. Ešte aj po deväťdesiatke stál za dirigentským pultom a so spevokolom v Seredi pripravoval koncerty už ako čestný dirigent. Teraz je už všetko potvrdené. V týchto dňoch mu bolo oficiálne doručené oznámenie, že je zapísaný do Guinnessovej knihy rekordov ako najdlhšie pôsobiaci dirigent na svete, keď podnes dirigoval celých 76 rokov.

Viliama Karmažina o zápise informovali prostredníctvom elektronickej pošty, oficiálny zápis mu bude odovzdaný certifikátom. Svetový rekord v dirigovaní v Guinnessovej knihe rekordov zatiaľ patrí Španielovi, ktorý vydržal pri tejto činnosti nepretržite 71 rokov a 100 dní. Viliam Karmažin má však prax ešte dlhšiu. „Pri odovzdávaní čestného občianstva Leopoldova mi priateľ, hudobný skladateľ Milan Novák potvrdil, že bol členom detského spevokolu, ktorý som dirigoval v roku 1936 vo veku štrnásť rokov. A táto informácia odišla aj k zápisu do Guinnessovej knihy rekordov,“ hovorí Viliam Karmažin. Dirigenta a leopoldovského rodáka, ktorý dlhé desaťročia žije v Seredi, zastihla táto milá správa v čase, keď preberal ocenenie Pamätná medaila Cyrila a Metoda od Trnavského samosprávneho kraja, ktoré udeľovali v októbri pri príležitosti Roka Cyrila a Metoda. Nabudúce čitateľom prostredníctvom autentických spomienok priblížime detstvo a dirigentské začiatky V. Karmažina, ktoré sa spájajú aj s leopoldovskou väznicou. Prečo je to tak, o tom nám už porozpráva Viliam Karmažin.

Viliama Karmažina zapísali do Guinnessovej knihy rekordov!

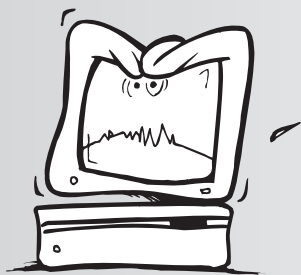
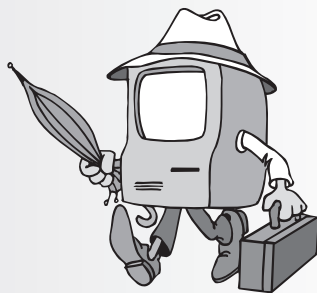
S vizualizérom zaujímavo... ...i kreatívne

Tunajšia základná škola vlastní už 3 vizualizéry. Vyučujúci ich využívajú v každodennom vyučovanom procese na I. aj na II. stupni. Kredit každej školy využívaním moderných informačno-komunikačných technológií stúpa. Aj žiakov zaujíma každá nová technika. Sú hrdí, ak na strednej škole môžu ukázať, s čím už sa mali možnosť stretnúť, čo si mohli vyskúšať a s čím mohli plnohodnotne pracovať.

Prečo je vyučovací proces s pomocou vizualizéra zaujímavejší a tvorivejší?

- ✓ Žiaci majú možnosť sledovať priamo prácu rúk učiteľa či spolužiaka pri demonstračnom pokuse a hneď vidieť výsledok bez opustenia svojho miesta v lavici (uplatnenie na vyučovaní chémie, biológie, prírodovedy, výtvarnej výchovy...),
- ✓ žiaci prezentujú svoje projekty cez vizualizér ako výsledok skupinovej práce,
- ✓ žiaci si kontrolujú výsledky svojej samostatnej práce,
- ✓ žiaci použitím interaktívnej tabule a vizualizéra priamo pracujú s textom a zadanými úlohami (dopĺňajú text, hľadajú riešenia úloh),
- ✓ žiaci majú možnosť vidieť reálny predmet, seba, svoje ruky, časť učebne, čím si rozvíjajú svoju obrazotvornosť.

Mgr. Oľga Galčíková

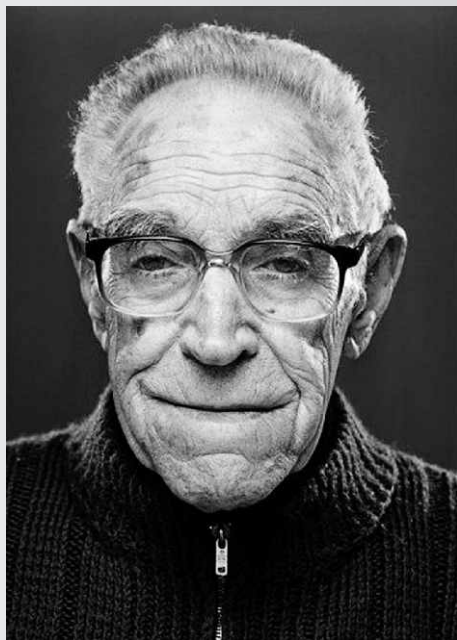
Po stopách leopoldovského transportu

Jednou z jeho väzenských staníc bol aj Leopoldov

Meno publicistu a filmového kritika Pavla Branka možno poznajú tí, ktorí ešte v šesťdesiatych rokoch čítali rôzne filmové recenzie napríklad v časopise *Film a divadlo*. Počas normalizácie síce nesmel publikovať ani vydávať preložené knihy, no aktívny bol stále, a v deväťdesiatych rokoch sa opäť dostalo jeho meno na verejnosť. Jeho život bol plný zvrátov a nevhodných udalostí. Zaiste aj preto, že sa nikdy nebál povedať i názor, ktorý sa v tej či onej dobe nenesil. Len nedávno sa predstavil autobiografickou knihou, v ktorej časť venuje aj Leopoldovu. Pavel Branko sa narodil 21. apríla 1921 na lodi na Jadrane neďaleko talianskeho Terstu. Jeho mama bola Ruska a otec slovenský Žid. Detstvo prežil v hrebendovskej Hačave, gymnázium vyštudoval v Bratislave. Za protifašistický odboj ho režim slovenského štátu odsúdil na doživotie. V rokoch 1942-45 prešiel ako politický väzeň Bratislavu, Nitrú, Leopoldov, ale aj Mauthausen. Rok 1948 ho sklamal, vystúpil z komunistickej strany a nakoniec sa stal kritikom režimu. Až do roku 1970 prekladal, písal filmové kritiky a uverejňoval ich v rôznych periodikách. Za celoživotné dielo dostal mnoho ocenení, napríklad cenu *Slnko v sieti* ale aj čestný doktorát na VŠMU. My sme sa vrátili v spomienkach Pavla Branka v čase o 68 rokov dozadu, do obdobia, keď bol v Leopoldove internovaný.

NA JESEŇ 1944

„Keď vypuklo SNP, čakali sme každý deň vyslobodenie a že hneď odídeme do Povstania. Spávali sme oblečení a obutí, pripravení. Lenže veliteľ nitrianskej posádky podplukovník J. Šmigovský sa k Povstaniu nepripojil. Po vojne bol za to odsúdený na smrť a popravený a po novembri mu neofudáci za neodmysliteľnej asistencie kléru vy-

capili na kasárňach pamätnú tabuľu. A to nie je jediný prípad. Táto rehabilitácia ľudí, ktorí ostali verní totalitnému režimu, boli po vojne potrestaní a teraz sú z nich hrdinovia, pretože ved oni vraj boli bojovníci proti komunizmu, je čudná. (V roku 2005 bola po siedmich rokoch pamätná tabuľa J. Šmigovského na budove niekdajších nitrianskych kasární odstránená – pozn. aut.).

Nakoniec sme po konečnom rozsudku všetci zakotvili v Leopoldove, kde sa mi už druhý raz zišlo, že som sa kedysi naučil písať na stroji. To bola trestnica pre všetkých, ktorí boli odsúdení na viac ako desať rokov. A hoci slovenský východ je pomerne nevelká časť Slovenska ako celku, v Leopoldove bolo vyše päťdesiat percent ľudí z východu. To boli samí vrahovia, väzni z rôznych krčmových bitiek. To neboli nejakí skutoční

zločinci, no boli proste tí spontánni divokí ľudoví chlapi, ktorí sa opili a zabili. V chmúrnych priestoroch leopoldovských písární som sa pri spoločnej práci s inžinierom Pavlom Štálom naučil ceniť si veľkorysú a citlivú spojenie humanistického odkazu s revolučnou perspektívou. Po vojne bol profesorom na technike a po normalizácii sa samozrejme stal vydedencom ako ja. Ľudia jeho typu predstavovali v straníckych štruktúrach od začiatku cudzie teleso, ibaže o tom nevedeli. Ani ja som vtedy ešte nevedel, že som cudzie teleso.“

Z LEOPOLDOVA DO MAUTHAUSENU

„Relatívna pohoda v Leopoldove sa skončila 18. februára 1945, keď prišiel rozkaz všetko si zbalit. Od februára, keď na Slovensko od východu začala prenikať Červená armáda, sa však právna situácia radikálne zmenila a Tisova vláda chcela stoj čo stoj zabrániť tomu, aby táto armáda oslobodila politických väzňov. Ako sa približoval front, začali väzňov prevážať do väzníc v západnej časti krajiny. Toto už nerobila nemecká armáda ani gestapo, toto robili orgány slovenskej justície. Rozumnejším pracovníkom štátneho aparátu bolo vtedy dávno jasné, že vojna je prehratá a bolo by výhodné rýchlo vyvodiť dôsledky, čo mnohí aj urobili. Ľudácka vláda sa však zrejme cítila s hitlerovským Nemeckom tak spätá na život a na smrť, že asi nedúfala v milosť víťazov. Postup Červenej armády ich však postavil pred právny gordický uzol. Na rozdiel od partizánov, ktorých pochytila priamo nemecká armáda, prípadne jej gardistickí pomáhači, slovenskí politickí väzni boli v rukách slovenskej justície a teda štátu a bolo treba napochytre nájsť právnu formu, ako ich nemeckej armáde vydať. Čas tlačil, a tak vláda, ktorej predsedom a zároveň ministrom spravodlivosti bol prezidentov príbuzný Dr. Štefan Tiso, vyhútala šalamúnske riešenie, ktoré sa potom stalo jedným z bodov procesu národného súdu proti politickým špičkám slovenského štátu. Politických väzňov prepustili na slobodu, samozrejme, formálne a takýchto na papie-

ri oslobodených, ale nie prepustených slovenských občanov, ktorí právne už väzňami neboli, si gestapo mohlo bez problémov preberať rovno v priestoroch väzníc tak, ako nemecká armáda chytala v horách partizánov. V dôsledku tohto riešenia sa vo februári 1945 mohlo začať s transportmi politických väzňov zo Slovenska do Mauthausenu už pod taktovkou gestapa. Väzňov sústredovali v Bratislave, odkiaľ bola hranica na skok. Tých transportov bolo spolu päť. Najväčší z nich, okolo 280 osôb, odvážali z justičného paláca včasná 19. februára. Bol som v ňom aj ja.“

OSUDNÁ MEDZIZASTÁVKA

„Ostatné transporty dopravili do Mauthausenu priamo, peklo vypuklo pre ne až tam. My sme však absolvovali zastávku, lebo veliteľ nášho transportu pri prechode okolo mestečka Melk, kde sirény práve vyhlasovali letecký poplach, na to nedbal a nedal autám rozkaz zastat a kryť sa. A tak transport napadli angloamerické stíhačky. Účinnok bol desivý. Štyrikrát opakovaný nálet zdemoloval z piatich vozidiel štyri. Piate, v ktorom sme boli my z Leopoldova, zostalo za zákrutou bez zásahu. Gestapáci eskorty pri prvom prelete lietadiel vyskákali a z priekopy vykrikovali, aby sme sa neopovážili ich nasledovať. Takže zo vzduchu do nás páliť spojenecké lietadlá, zo zeme mierili nemecké automaty. Po ďalšom nálete stíhačiek sme však napriek vyhrážkam vyskákali a eskorta predsa len paľbu nespustila. Potom sme my – nezasiahnutí – bežali ostatným pomáhať. Auto bezprostredne pred naším vozilom sa zastreleným vodičom do stromu a stálo nosom hore ako vzopätý kôň. V pamäti mi utkvel obraz. Z naklonenej korby sa popod zadnú dosku cícerkami rinula krv. Keď sa nám dosku podarilo uvoľniť, krv sa vyhnula takým prúdom, akoby sa jej v korbe nzbieralo niekoľko vedier. Tento obraz mi zastiera všetko ostatné, čo sme potom robili, lebo s takou masakrou som sa v živote stretol prvý raz celkom nepripravený. Keď sa z dostrielaných áut vymotali tí, čo ako-tak vládali sami, vysvitlo, že nálet stál život dvad-

saštyri väzňov, ďalších štyridsaťpäť bolo ťažko i ľahšie ranených. Mŕtvych a ranených mali aj esesáci, ale toto nás netrápilo. Ďalší osud transportu zrkadlí postoje príslušníkov *herenfolku* k chamradi. Nezasiahnutých zahnali do tábora v Melku peši aj s batožinou a tam ich nechali stáť hodiny a hodiny na mraze. Stačí si uvedomiť, že stíhačky nás napadli medzi deviatou až desiatou hodinou dopoludnia, my sme však na *apelplaci* stáli v mraze zhruba do polnoci. Len čo sa zotmel, vrhli sa na nás tlupy táborových kriminálnikov. Takže pokiaľ sa niekomu čosi aj podarilo do tábora dovliecť, zväčša to bolo šatstvo alebo jedlo, o polnoci sme už boli všetci „oholení“.

Z MELKU DO MAUTHAUSENU

Toto teda čakalo 19. februára 1945 tých šťastnejších z nás. Boli tu aj menej šťastní. Okrem tých dvadsiatich štyroch mŕtvych to bolo ešte tých štyridsaťpäť stredne a ťažko ranených. Tých sme totiž my, neranení, museli na mieste náletu ponakladať na autá a ich telá dopravili do Melku. Tam ich nahádzali do betónového bunkra, živých aj mŕtvych, všetko to tam nechali bez pomoci vykrváčať a zomrieť hladom a smädom, hoci pri najprimitívnejšom ošetrovaní mnohí mali

šancu prežiť. Po polnoci nás z tábora vyhnať smerom k Dunaju. Šli aj ranení, pokiaľ ostali na *apelplaci* a ako-tak sa vládali udržať na nohách. Nik nestál o to zostať v Melku odtrhnutý od ostatných, hoci sme nemohli tušiť, čo nás čaká na mieste určenia. Že to bude Mauthausen, sme nevedeli. A keby sme aj vedeli, neboli by sme vedeli, čo to znamená. Potom už nasledoval len prevoz cez Dunaj kompou a naloženie na vlak, ktorý nás 20. februára doviezol na miesto určenia. Každý tušil, že šanca prežiť je malá a naozaj, väčšina účastníkov nášho transportu sa oslobodenia nedožila. Tie necelé tri mesiace v Mauthausene znamenali peklo toľkokrát opísané, že nemá cenu pridávať veci, ktoré všetci vedia. Hádám iba jedno, čo komunistobijci dnes neradi počujú. Členovia ilegálnej komunistickej strany, ktorých som spoznal v Nitre a Leopoldove, sa v najtvrdších podmienkach napospol osvedčili ako rovní, čestní chlapi, vždy ochotní sa navzájom podržať aj za cenu rizika a aj osobnej obete. Zažil som tú solidaritu na sebe, keď som v krakenlágrí skapínal na zápal pohrudnice a sotva by som inak bol prežil.

Pripravili Michal Herceg a Martin Jurčo.

Foto: Archív P. Branka

Leopoldovský transport napokon skončil v Mauthausene.

Zoborská listina a okolie Leopoldova - pokračovanie

ČO PREZRÁDZAJÚ NÁZVY OBCÍ?

V rozprávaní o starom Verešvári sme nákrátko odbočili od Zoborskej listiny, ktorej výročie si v tomto roku pripomínáme. Ak by sme v čítaní Zoborskej listiny pokračovali ďalej, zistíme, že hranica zoborského opátstva pokračovala od starého Verešvára (Bina) severným smerom na miesto, kde sa nachádzajú Madunice. Obec sa v nej uvádza ako *Medenz* a pôvodne išlo možno o *Medunice*. V názve sa totiž nachádza koreň *med-*, resp. jeho nárečová podoba *mad-*, čo by mohlo signalizovať, že išlo o osadu výrobcov medu (nárečovo *madu*). Názov obce však ukazuje ešte pravdepodobnejšiu možnosť výkladu, ktorá takisto súvisí s výrobou medu, cenného produktu, čo bol v minulosti jediným zdrojom cukru. V starej slovnej zásobe slovenčiny totiž jestvovalo aj slovo *medunica* (v západných nárečiach *madunica*) a mohlo tak ísť o osadu s bohatým výskytom *meduníc* (*maduníc*), teda rastlín, ktoré včelstvám poskytovali bohatú pašu už na jar a obyvateľom zasa dobrú úrodu medu. V súčasnom botanickom názvosloví ide o medunicu veľkokvetú alebo medunicu medovkolistú. Zaujímavosťou však je, že v historickej slovnej zásobe slovenčiny sa slovo *medunica* (nárečovo *madunica*) všeobecne vzťahovalo na pomenovanie akejkoľvek medonosnej rastliny.

Hranica pokračovala od osád Bina a Madunice ďalej k obci Drahovce a vedľa nej už k zaniknutej osade Voderady. Za najstarší doklad o obci Drahovce sa občas pokladá práve doklad *Dobret* z r. 1113. Pôvodne sa obec nazývala Dobráta a pomenúvala osadu dobrého potomstva rodu. Jej obyvatelia asi vykonávali strážnu službu pri brode cez Váh na ceste z nitrianskeho centra k malokarpatskému priesmyku. Novší názov obce Drahovce zasa vznikol zo starého slova *draha* s významom cesta pre dobytok. Pri obci teda viedli *drahy* a po nich obyva-

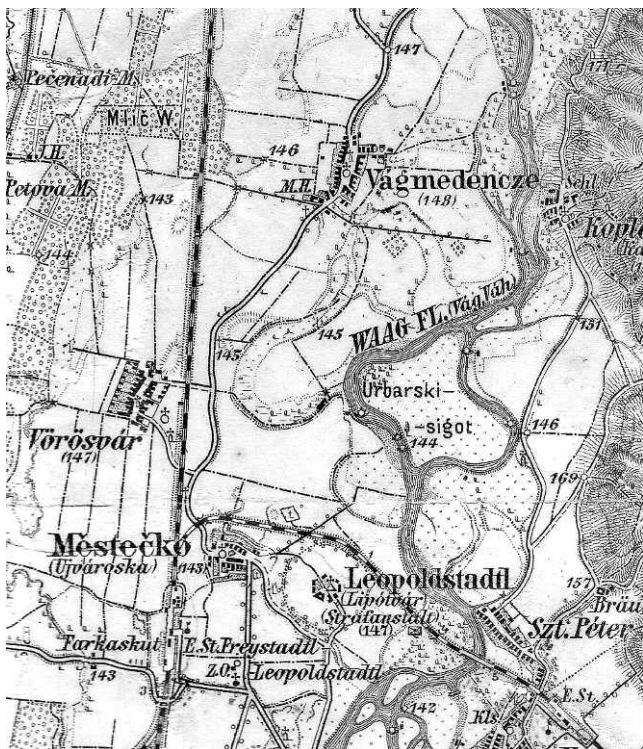
telia na pašu viedli dobytok alebo nížinné ovce, ktoré sa v stredoveku úplne bežne chovali aj na dolniakoch. Osada bola súčasťou viacerých strážnych osád v regióne, ktoré postupne obsadzovali vojenské hliadky starých Maďarov, ktorí prichádzali na územie dnešného Slovenska. Ako prezrádza listina, v Pečeňadoch žili Pečenehovia, čo bolo bojovné etnikum ozbrojených strážcov príbuzných starým Maďarom, ale staromaďarská stráž bola aj pri Krakovanoch, ako to aj v Zoborskej listine dokladá názov Stráže so zachovaným slovom stráž, stráža.

Pri Drahovciach boli aj Voderady (*Vederat*). Dnes je to len samota pri ceste vedúcej do Piešťan. Názov však odzrkadľuje vyspelú ekonomiku našich veľkomoravských či vari ešte predveľkomoravských predkov žijúcich v Pribinovom kniežatstve. Vzdelaný polyhistor Matej Bel si myslel, že v obci žili ľudia, ktorí mali radi vodu. Pravda je však taká, že v osade žili ľudia, ktorí sa starali o obchodnú cestu vedúcu do Piešťan cez Váh a starali sa o brody na Váhu a brehy nebezpečnej rieky, čo neraz zaplavila aj pozemné cesty a sťažovala prevoz tovaru.

900. výročie prvej písomnej zmienky oslavovali v tomto roku aj Malženice. V Zoborskej listine sa uvádzajú ako *Malga*, v mladších listinách ako *Manga*, *Maniga*, *Malschenitz*). Názov vznikol zo starého slova *malžen* s významom „manžel“, ku ktorému naši predkovia pridali častú príponu -ice. V historickej slovnej zásobe máme doložené obidve podoby slova (*malžen* i *manžel*; *malženka*, *malženstvo*, *manželstvo*, *malženský*). Vznikol z čiastočne preloženého nemeckého slova *malžena*, čo bolo pomenovanie pre pár tvorený mužom a ženou (*mal* je pozostatok starého nemeckého slova pomenújúceho svadbu, *žena* je slovanské slovo).

No a prečo naši predkovia použili pre pomenovanie tejto obce práve toto slovo? V obci sa nachádza kostol z polovice 13. storočia (s farou doloženou od 14. storočia). V stredoveku bývali kostoly len v niektorých, najmä väčších a starých obciach. A práve tento kostol už v období skorého stredoveku umožňoval praktizovať kresťanskú vieru aj obyvateľom z okolitých obcí (Ratkovce, Žilkovce, Trakovice). Zároveň to bolo jediné miesto v okolí, kde bolo možné uzavrieť cirkevný sobáš, uzavrieť podľa cirkevného práva kresťanské, teda sviatostné manželstvo, ktoré získavalo čoraz väčší spoločenský kredit. (na rozdiel od bežného (nesviatostného) spolužitia alebo napríklad od starej pohanskej polygamie. Tá bola po prijatí kresťanstva chápaná ako jeden z najťažších hriechov, ako to dokladá aj veľkomoravský zákonník Zakon sudnyj ljudem. Práve táto skutočnosť bola taká výrazná a významná, že sa premietla aj do názvu obce. Malženice teda dostali do vienka meno podľa toho, že išlo o „obec, kde bolo možné uzatvoriť sviatostné manželstvo (v kostole)“. Podobnú motiváciu, pravdepodobne vystihujúcu včasnostredoveké napätie pohanstva a nového kresťanstva mali aj názvy typu Kostolec, Kostofany, Kostolište – obce pomenované podľa existencie kostola.

Poslednou obcou, ktorá sa spomína na juhozápadnom okraji nášho regiónu, je obec Brestovany (1113 *Bristem*). Vznikla zlúčením starších Veľkých Brestovian a Malých Brestovian, ktoré sa vyvinuli v chotári pôvodných Brestovian. Ešte v rokoch 1280 až 1376 sa spomínajú ako jediná pôvodná osa-

da. Nová osada Malé Brestovany sa spomína až r. 1520 (Kyszyl z maďarského *kis - malý*) a pravdepodobne vznikla v rámci dosídlovacích procesov po ničivom tatárskom vpáde, keď zostali mnohé obce vypálené a bez obyvateľov. Prvá zmienka o obci je poznačená latinčinou (1113 *Bristem*). Názov má slovenský pôvod a motivoval ho typický porast v lokalite – vznikol podľa stromu brest – pomenúva osadu vzniknutú pri poraste brestu. Takýto názov maďarskí úradníci ľahko preložili aj do maďarčiny a z maďarského pomenovania bresta (*szilfa*) tak vznikli historické doklady *Scyl, Zyli, Zily*. Okrem našich Brestovian sa na Slovensku nachádzajú ďalšie dve obce s touto motiváciou – Brestov.

Dokončenie nabadúce.

Pripravil jh.

Text k foto: Mapa okolia Leopoldova z roku 1917 (archív autora).

LEOPOLDOVSKÍ POLICAJTI RIEŠILI 120 PRÍPADOV

Viac ako polovicu trestných činov spáchaných na území obvodu Obvodného oddelenia Policajného zboru v Leopoldove v tomto roku sa podarilo objasniť. Ako informovala hovorkyňa Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR Trnava Martina Kredatusová, z celkového počtu 120 trestných činov objasnili 73, čo je viac ako 60%. Najväčšie množstvo zaznamenaných trestných činov malo majetkový charakter, v samotnom Leopoldove to je 13 krádeží, polovica z nich má známeho páchatela. Za prvých deväť mesiacov tohto roka riešilo Obvodné oddelenie PZ SR v Leopoldove tri podvody, v dvoch prípadoch vypátrali páchatela. V štyroch prípadoch zaznamenali ohrozenie pod vplyvom návykovej látky. Dodnes sa nepodarilo objasniť tri skutky poškodzovania cudzej veci, z toho boli dva prípady podpálených áut. Leopoldovská polícia tiež eviduje štyri usmrtenia, jeden trestný čin porušovania ochrany rastlín a živočíchov, jeden prípad poškodzovania cudzích práv a jeden prípad marenia výkonu úradného rozhodnutia. „V tomto prípade mal vodič mal uložený zákaz viesť motorové vozidlá a zadržaný vodičský preukaz, no aj napriek tomu šoféroval.“ Vo väzbe skončil páchatel, ktorého obvinili z trestného či-

nu týrania blízkej a zverenej osoby. Ako ďalej informovala Martina Kredatusová, v uvedenom období riešila polícia v Leopoldove 118 priestupkov, z toho 46 proti majetku a 32 proti občianskemu spolunažívaniu. V 18 prípadoch polícia zistila alkohol u motorových a nemotorových účastníkov cestnej premávky a 21 dopravných priestupkov postúpili na riešenie správnom konaní.

(mj)

MESTO VYZÝVA NA OSTRÁŽITOSŤ

Doga zaútočila na bezbranného chlapca

Médiá v ostatnom čase pričasto informujú o tragédiách, ktoré spôsobujú psy azda tým najzraniteľnejším – deťom, ale neraz aj dospelým. Podobnú skúsenosť majú napríklad aj leopoldovské poštárky a ich konflikty so psami riešilo vedenie pošty aj mesto. Vyskytlo sa aj zopár ďalších prípadov, ktoré riešilo vedenie mesta ako priestupky najčastejšie predvolaním majiteľa psa a dohovorom mu, prípadne aj pokutou. Tu sa totiž v zmysle legislatívy aj končia kompetencie akejkolvek samosprávy...

Žiaľ, po čerstvej skúsenosti s tragickým útokom psa na dieťa sa aj naše mesto zaradilo do smutnej mapy beštialných útokov psa na človeka. Došlo k nemu v nedeľu 20. októbra okolo piatej hodiny popoludní, keď z otvorenej brány rodinného domu vybehol pes a napadol dieťa hrajúce sa na ulici. Išlo o argentínsku dugu, ktorá zaútočila na 8-ročného chlapčeka. Dieťa utrpelo vážne zranenia na tvári a temene hlavy a vrtulníkom ho záchranári previezli do bratislavskej nemocnice. Polícia zatiaľ prípad nechce komentovať. Vedúca oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR v Trnave Martina Kredatusová v krátkej správe skonštatovala, že polícia vyšetroje prípad ako ublíženie na zdraví a okolnosti prípadu polícia nadeľ vyšetroje.

Udalosť pohla každým Leopoldovčanom aj vedením mesta vo veľkej ľútosti, ale aj v hneve. V súvislosti s týmto nešťastným prípadom, ale aj s predchádzajúcimi incidentmi mesto dôrazne upozorňuje majiteľov psov, aby rešpektovali zákonné predpisy súvisiace s chovom psov a takisto všeobecne záväzné nariadenie mesta a aby zabránili voľnému pohybu psov po ulici či ich utekaniu. Tak či onak – morálne je za svojho psa zodpovedný jeho majiteľ.

(kv)

CESTU OTVORILI NA ZAČIATKU ŠKOL- SKÉHO ROKA

V mesiacoch júl a august mesto pokračovalo v rekonštrukcii komunikácie na Holubyho ulici po zákrutu pri bývalej drogérii. Ide o pokračovanie projektu, ktorý má predovšetkým zlepšiť bezpečnosť chodcov v úseku medzi železničnou stanicou, základnom škoolou a námestím. V prvej časti realizácie bol v minulom roku dokončený úsek po školské ihrisko, v tomto roku sa vedenie mesta rozhodlo zafinancovať rekonštrukciu druhého úseku. Posledný, tretí úsek, ktorý sa bude pravdepodobne realizovať o rok, by už mal byť po spojení s Murgašovou a Štúrovou ulicou po železničnú stanicu dokončením projektu.

Aj na tomto úseku po celkovej rekonštrukcii

5,5 metra širokej cesty pribudli pozdĺžne parkoviská v smere k železničnej stanici na ľavej strane cesty a tam, kde to bolo možné, aj na pravej strane. Užšie plochy sú určené pre verejnú zeleň. Chodník ohradený obrubníkom prirodzene nadväzuje na ten z predchádzajúcej etapy a je umiestnený na ľavej strane. Aj keď pôvodný projekt rátal s čiastkou asi 121 tisíc eur, mestu sa podarilo na realizáciu projektu vysúťažiť cenu 74 tisíc eur. Prácu realizovala spoločnosť Staveko.

(jh)

HYPERMARKET ZAVIEDOL SLUŽBU DOVOZU DO DOMU

Najväčší slovenský hypermarket, ktorý nedávno otvoril svoju prevádzku aj v blízkosti Hlohovca, zaviedol v októbri komerčnú službu donášky potravín a iných výrobkov do domu aj pre územie Leopoldova. Tovar sa objednáva prostredníctvom internetu a hypermarket ho privezie špeciálnym kuriérskym autom. Podľa štatistik typickými zákazníkmi donáškovej služby sú ženy vo veku 35 až 54 rokov, mamičky na materskej dovolenke, rodiny s deťmi a zaneprázdnení manažéri. Výnimkou nie sú ani dôchodcovia, ktorým službu objednávajú ich dospelé deti.

(maju)

O ZAČIATKOCH (AJ LEOPOLDOVskej) EKLEKTRINY

Aj keď sa dnes v porovnaní s minulosťou oveľa častejšie hovorí o záchrane pamiatok, odborníci, paradoxne, konštatujú, že nikdy nepadlo za obeť novej výstavbe viac technických pamiatok ako za posledných dvadsať rokov. Odhalením zaujímavej technickej histórie regiónu sa zaoberá aj Miroslav Franko, nadšenec histórie, ktorý

pri príležitosti 90. výročia založenia Západoslovenskej energetiky (ZSE) ako zamestnanec tohto podniku napísal knihu Dejiny „Trnajskej“ električky, ktorá prináša ucelený prehľad o postupe elektrifikácie v Trnave a okolí, vrátane bohatého fotodokumentačného materiálu a máp. Vznik ZSE bol vlastne začiatkom elektrifikácie v Trnave a okolí, aj keď v menšom rozsahu sa elektrifikácia rozširovala už predtým vďaka elektrárni v Piešťanoch a v okolí Leopoldova vďaka dieslovej elektrárni v Hlohovci. Tieto zdroje boli prvými napájacími zdrojmi na elektrickú energiu väčšiny významných inštitúcií v Leopoldove, vrátane väznice a železnice. Až postupným konkurenčným „pôsobením“ ZSE sa v roku 1926 začalo budovať aj vedenie Trnava – Leopoldov. Pracovníkom ZSE sa koncom roku 1925 podarilo dohodnúť aj ďalší kontrakt. *„Dohoda znela tak, že zriaďovacie nádražie ČSD v Leopoldove vypovie odber z hlohovskej elektrárne, čo bola v tom čase konkurenčná spoločnosť, a stane sa odberateľom ZSE. Ich záväzkom bolo vybudovanie 22 kV vedenie Trnava – Leopoldov s predĺžením do roku 1927 do Bereksegu, dnešného Šulekova. Keď urobili zmluvu zo Západoslovenskou energetikou na odber, tá musela vybudovať sieť. Akýmsi deliacim miestom medzi pôsobnosťou ZSE a hlohovskou elektrárnou sa roku 1927 stala spínacia a transformačná stanica v Bereksegu, teda na pomedzí Leopoldova a dnešného Šulekova,“* hovorí Miroslav Franko. K dispozícii je aj kolaudačný plán vedenia Trnava – Leopoldov. Postupne sa potom v roku 1927 pristúpilo k budovaniu 22 kV vedenia Bereksek – Leopoldov – Piešťany – Nové Mesto nad Váhom. A to už znamenalo faktickú elektrifikáciu Leopoldova.

(mj)

LEOPOLDOVČANKY OPÄŤ ÚSPEŠNÉ V DETSKOM FED CUPE

Deviaty ročník mimoriadne úspešnej tímovej súťaže pre najmenších tenistov, v ktorej

minulý rok štartovalo 275 družstiev, sa tento rok stal opäť úspešný aj pre Leopoldov. Od januára do júna boli na programe tréningová príprava a klubové kolá. V júni sa už hrali oblastné a v septembri regionálne kolá.

V oblastnom kole naše dievčatá suverénne zdolali družstvá OZ Slávia Trnava, Empire D, TK Nitra a vo finále oblastného kola zvíťazili nad družstvami Nitra, Šamorín a NET A. Z regionálneho finále postúpili z tretieho miesta v skupine po víťazstve nad družstvom Ostrov Trenčín. Vo finále sa však našim dievčatám darilo menej, takže síce nevyhrali ani jeden zápas, ale dôležité je, že reprezentovali naše mesto.

Vyvrcholením súťaže bolo celoslovenské finále v Národnom tenisovom centre v prvý októbrový víkend. Udalosť možno považovať za sviatok detského tenisu. Tri dni maratónskych zápasov, vždy s dramatickým vyvrcholením, pod strechou najreprezentatívnejšieho tenisového stánku na Slovensku sú vrcholom pre deti, ich trénerov, ale aj rodičov.

Tréner Martin Krajčovič súťaž zhodnotil optimisticky: *„Rád by som sa poďakoval aj kapitánovi páňovi Ondruškovi, ktorý nás vo finále podporoval prvý deň, potom mu to už nedovolili zdravotné problémy. V sobotu nás prišiel povzbudiť aj Vlado Tačovský, ktorý urobil dievčatám pekné fotky. Išli sme sa tam s nimi len pozrieť, lebo je to najvyššia súťaž v rámci Slovenska a všetky hráčky, ktoré za nás hrali, boli ročník 2004, čo znamená, že s týmto družstvom tam môžeme ísť aj na budúci rok. Väčšina našich súperiek boli staršie dievčatá. Z piatich najúspešnejších hráčok, ktoré sa narodili v roku 2004, sme v rebríčku mali dve z LTC. Navyše, boli sme oslabení, lebo Saška Gubáňová kvôli chorobe nemohla hrať, takže len povzbudzovala. Tešíme sa aj z úspechu v súťaži o najbojovnejšiu hráčku, v ktorej sa naša hráčka Simona Bilková umiestnila na 2. druhom mieste a Kristína Danišková na ôsmom mieste.“*

(morma)

Cenu primátora získala Vesna

Po roku opäť pripravil Leopoldovský jazdecký klub Oklahoma v Červeníku zaujímavé parkúrové preteky, na ktorom prezentovali symbiózu so svojimi tátošmi jazdkyne a jazdci zo západného Slovenska. V areáli jazdeckého klubu umiestneného v zadnej časti areálu Poľnohospárskeho družstva v Červeníku si tak v nedeľu 8. septembra prišli zasúťažiť štyri desiatky jazdcov zo známych aj menej známych jazdeckých stajní o dva typy cien v rámci siedmeho ročníka súťaže. O divácku kulisu sa postarali asi štyri stovky návštevníkov pretekov z Červeníka, Leopoldova a celého regiónu.

Svoje kone usporiadatelia do parkúru síce nepostavili, ale domáci Leopoldovčania a Červeníčanovia hlavne spomedzi detí poznajú pocit, aké je to sedieť na ich chrbte, najmä z príležitostných akcií ako je Deň detí, ale aj z krátkodobých „koniarskych“ táborov. Na parkúre sa tak prezentovali hostujúce kone so svojimi džokejmi z Topoľčianok, Motešíc, Vysokej pri Morave, Nozdrkoviec, Jaslovských Bohuníc, Hubiny, Kuzmíc, Trenčína a ďalších stajní.

V prvej súťaži postupná náročnosť + žolík predstavili svoju šikovnosť a harmóniu kone i jazdci v zdolávaní desiatich prekážok na 430-metrovej dráhe na pieskovom kolbisku s rozmermi 60 krát 40 metrov. V súťaži o Cenu poslanca VÚC Ing. Milana Domarackého sa najlepšie umiestnila Lucie Drobňá na koni Rumba s ranču Severný Vietor časom 52,56 s.

Pre Leopoldovčanov bola možno zaujímavejšia druhá súťaž o Cenu primátora Leopoldova. Jej podstatu tvorilo čo najrýchlejšie a čo najbezchybnéjšie zvládnutie parkúra Z s deviatimi prekážkami, ktorých výška bola 100 cm, na 410-metrovej dráhe. Na všetky výkony v rámci rozskakovania aj súťaže dohliadala porota pod vedením hlavnej rozhodkyne Anny Virágovej. Na 6. mieste spomedzi štyridsiatich jazdcov skončila Tatiana Mandáková na koni Rotunda z Jazdeckej školy Kuzmice s časom 46,94 s, na piatom mieste Viktor Šandor na koni Campo z Jazdeckej školy v Topoľčiankach s časom 45,78 s a na štvrtom sa umiestnil Matúš Vrbovský na koni Morgana z JK Stalion v Trenčíne s časom 41,85 s. Na treťom mieste si priamo na kolbisko prišli po pohár, stužku a cenu Jana Mareková na koni Bambíno z bratislavského klubu Ippico Dunaj s časom 40,91 s. Druhý najlepší čas získala Žaneta Múdra Šebíková na koni Corason z JK Trenčín-Nozdrkovce s časom 40,23 s a napokon na prvom mieste s najlepším výkonom dekoroval primátor Leopoldova Monika Komosnú na koni Vesna z JK Czajlík Ranč v Dunajskom Klátove s časom 40,15 s.

Aj keď povrch kolbiska bol pomerne prašný, diváci uvideli mnohé pekné výkony a mohli si kone aj potlapkať, z čoho mali asi najväčšiu radosť práve deti, ba mohli nazrieť aj do stajní Leopoldovského jazdeckého klubu Oklahoma, kde organizátori majú ustajnené svoje kone, ale aj ovečky, ktoré sa takisto nechali pohladkať.

(jh)

Sociálna poradňa

Vážení občania, v dnešnom čísle časopisu budeme pokračovať v probléme starobného dôchodcu z minulého čísla. Zameriame sa na príspevok na **diétne stravovanie** a pripomenieme **povinnosť výmeny preukazov ŤZP**, ktorý už s predchádzajúcimi problémami nášho dôchodcu nesúvisia, ale sú užitočné pre viacerých občanov. V úvode treba uviesť, že oba príspevky – príspevok na diétne stravovanie a preukaz ťažkého zdravotného postihnutia – sú štátnymi dávkami.

1. V prvom rade treba uviesť, že „peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie“ (ďalej len príspevok na diétne stravovanie) je štátnou dávkou v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, v znení neskorších predpisov.

Nárokovateľ (občan, klient, žiadateľ) o príspevok môže požiadať na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len kompenzácie), Jarmočná 3, 920 01 Hlohovec, telefón: 033 2442 999, fax: 033 742 1311, e-mail: upsvr_pn@upsvr.sk.

Stránkové hodiny pre verejnosť:

Pondelok, utorok:	08,00 – 12,00 a 13,00 – 15,00 h
Streda:	09,00 – 12,00 a 13,00 – 17,00 h
Štvrtok:	nestránkový deň
Piatok:	08,00 – 12,00 h.

Občan, ktorý má pocit, že mu môže byť poskytnutý príspevok na diétne stravovanie, podá si žiadosť na ÚPSVaR v Hlohovci. Tlačivá spolu s prílohami a presným postupom riešenia poskytnú pracovníčky oddelenia kompenzácií ÚPSVaR. Občan dostane tieto tlačivá: žiadosť, aktuálny lekársky nález, potvrdenie o príjme, vyhlásenie o majetku.

1. Občan vyplní žiadosť, ďalej vyplní osobné údaje na aktuálnom lekárskom náleze.
2. Zájde k ošetrojúcemu lekárovi a požiada ho o vyplnenie lekárskeho nálezu. Tu treba podozrieť, že lekár si môže účtovať za tento úkon poplatok.
3. a) Potvrdenie o príjme u dôchodcov je nahradené rozhodnutím o zvýšení dôchodku, ktoré zasiela Sociálna poisťovňa Bratislava koncom kalendárneho roka, v niektorých prípadoch na začiatku kalendárneho roka.

b) Potvrdenie o príjme u pracovne činných občanov treba predložiť na tlačive z ÚPSVaR, ktoré potvrdí účtovníčka žiadateľovho zamestnávateľa. Potvrdenie o príjme musí uvádzať skutočnosti o príjme za predchádzajúci kalendárny rok pred podaním žiadosti a potvrdenie o výške príjmu v mesiaci predchádzajúcom podaniu žiadosti.

4. Ďalej treba vyplniť vyhlásenie o majetku. Imobilný občan, za ktorého veci vybavuje príbuzný, môže požiadať matriku v Leopoldove, aby pracovníčka prišla overiť podpis imobilnému občanovi domov. Ak je občan schopný si záležitosť vybaviť sám, nemusí sa mu overiť podpis na vyhlásení o majetku, podpíše sa pred pracovníčkou úradu práce. V žiadnom prí-

pade si občan nesmie zabudnúť občiansky preukaz doma!

Ak má občan všetky tlačivá vyplnené, podá ich na ÚPSVaR v Hlohovci. Tým sa začína konanie o posúdení nároku na priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie. Občanovi príde rozhodnutie, ktorým mu úrad prizná, alebo zamietne nárok. Ak nárok vznikol, občanovi bude poukazovaný príspevok pravidelne každý mesiac od vzniku nároku poštou na adresu, ktorú uviedol v žiadosti.

Výmena preukazov ŤZP vydaných pred rokom 2009

V tomto čísle sme sa venovali štátnym kompenzačným dávkam. Štátnej pomoci zostaneme verní i v druhej časti článku, a síce dávame do pozornosti občanom, ktorým bol vydaný preukaz ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len ŤZP) pred rokom 2009, že preukaz treba vymeniť za nový, v termíne do konca roku 2013. Výmenu realizuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pobočka Hlohovec, oddelenie posudkových činností. Pri výmene treba podložiť starý preukaz ŤZP a fotografiu s rozmermi 3x3,5 cm.

Ak držiteľ preukazu ŤZP nevyužije túto výmennú lehotu, v období po 1. januári 2014 musí prejsť novým administratívnym kolom vybavovania preukazu ako nový žiadateľ.

Pripravila Bc. V. Lietavová.

ZO STOLNÉHO TENISU...

Mužské „A“ družstvo prevalcovalo svojich súperov a postúpilo do vyššej súťaže 3.ligy

Predošlá sezóna vyšla „A“ družstvu podľa predstáv. Ako nováčik celej súťaže 4. ligy Trnavského kraja kolektív predvádzal suverénny výkon a tím činom si zabezpečil aj istý postup do 3. ligy. Takýto úspech ešte leopoldovský stolný tenis nezažil. Základný tím tvorili Juraj Stanek, Peter Pavlen, Daniel Lipták, Martin Zverina, Luboš Jurík a Pavol Karel. Po úspešne odohratej sezóne o postup do 3. ligy Leopoldov znova nadobudol pevnú pozíciu medzi družstvami Trnavského kraja. Po skončení súťaže odišli z klubu Luboš Jurík a Juraj Stanek, ktorí boli u nás na ročnom hostovaní. Dobrou správou pre MSTK Leopoldov je však to, že k nám prestúpili vynikajúci hráči Peter Pavlen z Leopoldova a Pavol Karel z Majcichova, čím posilnili členskú základňu. Vedenie klubu i osobitne ďakuje nášmu rodákovi Jurajovi Stanekovi, ktorý nám významne pomohol v postupe do vyššej ligy. Želáme mu veľa úspechov v novom klube.

Do vyššej súťaže postúpilo aj „B“ družstvo do 6. ligy

Radosť z postupu má aj MSTK Leopoldov „B“. Družstvo hralo jednu z nižších oblastných súťaží trnavského regiónu – 7. ligu. Družstvo zápasilo o prvenstvo s klubom STK Hoste, kde všetci hráči ukázali svoju bojovnosť. Bol to krásny a vyrovnaný zápas, ale šťastie sa tentoraz obrátilo v prospech STK Hoste. Leopoldovské „B“ družstvo postúpilo do 6. ligy z druhého miesta, hneď za STK Hoste. V základnom tíme sa prezentovali Dušan Ondriš, Ľubomír Kašťák, Miroslav Gažík, Radovan Čierny. Tím dopĺňali aj žiaci: Matej Zlámalá, Matúš Šantavý a Kristián Varga.

Nováčik súťaže „C“ družstvo sa nezľakol a tiež postúpilo do vyššej, 7. ligy

Hráči „C“ družstva hrali poslednú súťaž trnavskej oblasti, 8. ligu. Ako nováčik celej súťaže 8. ligy tím ukazoval pekný výkon a po základnej časti obsadil tretie miesto. Pred ním boli tímy zo Zvara a Voderád. V nadstavbovej časti hráči zabrali a zaslúžene si vybojovali naozaj pekné druhé miesto a zároveň aj postup z druhého miesta do vyššej, siedmej ligy. Družstvo tvorili Radomír Pikna, Ján Míka, Ctibor Valko Peter Svečula. Počas zápasov nastupovali pravidelne aj žiaci Michal Šantavý a Matúš Šantavý, ktorý sa do zápasov zapojil v nadstavbovej časti.

Žiacke „A“ družstvo ako nováčik v 1. lige získalo 3. miesto

Žiacke „A“ družstvo je nováčikom v 1. lige žiakov Trnavského kraja. Je to najvyššia žiacka súťaž v kraji. Ako nováčik súťaže chlapci získali po sympatickom výkone tretie miesto. V rebríčku úspešnosti hráčov v 1. lige sa chlapci umiestnili v prvej desiatke. Vedenie klubu je veľmi spokojné s výkonmi žiakov, ktorí budú jedného dňa reprezentovať MSTK Leopoldov vo vyšších súťažiach. Základ tímu tvorili Matej Zlámala, Matúš Šantavý a Kristián Varga.

Aktuálne v novom súťažnom ročníku 2013/2014

Nový súťažný ročník sa nám začal 20. septembra 2013 o 18.00 h prvým zápasom v 7. lige medzi MSTK Leopoldov „C“ a Sokolovce „A“.

Domáce mužstvo ako nováčik v 7. lige vyhralo svoj prvý zápas nad Sokolovcami 15:3. Aj v dôsledku príchodu nových členov a hráčov - Branislava Krišku, rodáka z Leopoldova, a Adama Ďuricu, mladého speváka známeho aj z populárneho programu Superstar - sme mohli vytvoriť nové a štvrté družstvo „D“, ktoré svoj prvý zápas v 8. lige odohralo v Zelenči. Adam Ďurica nielenže vynikajúco spieva, ale aj výborne hrá stolný tenis, a teda bude pre klub veľkým prínosom v zápasoch. Pevne veríme, že sa im bude rovnako dariť tak ako leopoldovskému družstvu „C“, ktorému sa podarilo postúpiť v predošlom ročníku do vyššej, 7. ligy. Novým členom MSTK sa stal senior Pavol Beťák. Zaradil sa medzi našich seniorov a naše legendy - Viliama Chovanca, Dezidera Zverinu a Gustáva Zennera.

Nové posily prišli aj do „A“ družstva. Sú to hráči Milan Slamka a Branislav Beňuš, ktorí budú hrať túto sezónu v 3. lige. Sú to takisto výborní hráči a MSTK družstvu „A“ budú veľkou oporou.

Nesmieme zabudnúť ani na družstvo „B“, ktoré sa prezentuje v tomto ročníku v 6. lige. Zmeny sa uskutočnili oproti predchádzajúcemu ročníku aj zostavách hráčov v troch družstvách, ktoré postúpili do vyšších súťaží a v nich sú ako nováčikovia.

Všetci muži aj žiaci MSTK si zaslúžia pochvalu za vynikajúce výkony, ktoré podávajú v zápasoch. Ako predseda stolnotenisového klubu by som chcel pozvať všetkých občanov Leopoldova na sobotňajšie zápasy, keďže družstvo „A“ zaslúžene hrá 3. ligu. Doma, teda v Leopoldove, hráme zápas každú druhú sobotu. Naši chlapci si zaslúžia, aby sme ich povzbudili k ďalším kvalitným výkonom. Želám im veľa úspechov a bojovností v zápasoch, nech robia aj naďalej dobre meno Leopoldovu.

Ďalšie informácie o zápasoch a činnosti stolnotenisového klubu záujemcovia nájdu na webovej stránke: www.mstkleopoldov.sk.

Radomír Pikna

Detský stolnotenisový krúžok na základnej škole v novom školskom roku

Vedenie Mestského telovýchovného klubu Leopoldov sa rozhodlo v spolupráci s leopoldovskou základnou školou vytvoriť od nového školského roka 2013/14 krúžok stolného te-

nisu pre deti. Krúžok stolného tenisu rozvíja svoju činnosť každú stredu od 14. do 15. hodiny. Deťom sa venujú členovia klubu MSTK Leopoldov Radomír Pikna, Ján Mika a Ctibor Valko. Momentálne krúžok navštevuje 17 detí. Ak vaše dieťa má rado pohyb a šport, prídte sa spolu s ním pozrieť na stolnotenisový krúžok. Možno si aj ono vybuduje vzťah k tomuto dynamickému športu, ktoré rozvíja postreh, správne a adekvátne reakcie detí.

Klub MSTK Leopoldov si kladie ako jeden z hlavných cieľov prácu s mládežou. Ak vás športová ponuka zaujala, prídte aj so svojou ratoľou do mladého a dynamického kolektívu. Deťom je k dispozícii kvalifikovaný tréner s „A“ licenciou. Žiacke tréningy sa začínajú každý **utorok a štvrtok od 16.00 hodiny**. Stolnotenisovú halu nájdete na Gucmanovej ulici v areáli futbalového štadiónu v Leopoldove. Všetci záujemcovia sú srdečné vítaní!

(rp)

Turnaj detí v Trakoviciach 2013

V telocvični Základnej školy v Trakoviciach sa uskutočnil stolnotenisový turnaj pre deti, ktorý zorganizovala IMA (Ideálna mládežnícka aktivita) Trakovice. Zúčastnilo sa na ňom 22 hráčov a hráčok z Trakovíc, Jaslovských Bohuníc, Leopoldova, Špačeniec, Malženíc, III. ZŠ Hlohovec a z Detského domova v Pečeňadoch.

Najlepším hráčom turnaja venoval pán Ján Riapoš publikáciu z paraolympijských hier v Londýne. Turnaj sa hral najprv v skupinách a potom vylučovacím K.O. systémom.

Turnaj chlapcov vyhral Matej Zlámala (Leopoldov). Po boji v základných skupinách postúpili prví dvaja hráči z každej skupiny (celkom osem hráčov): Zlámala, Varga, Matovič, Náhlík, Miho, Podmaka, Šantavý Michal a Matúš Šantavý. Nasledoval vylučovací K.O. systém, ktorý priniesol tieto konečné výsledky – o 1. miesto: Matej Zlámala – Michal Šantavý 3:1, o 3. miesto: Matúš Šantavý – Kristián Varga 3:2.

Celkové poradie: 1. Matej Zlámala – Leopoldov, 2. Michal Šantavý – Leopoldov, 3. Matúš Šantavý – Leopoldov, 4. Kristián Varga – Leopoldov.

Turnaj chlapcov bol v znamení dominancie hráčov z Leopoldova. Najlepší hráči boli odmenení medailou, diplomom a cenou.

Stolnotenisovú rubriku pripravil Radomír Pikna.

Priateľ človeka

Už ako malý chlapec, tmoliaci sa v klasických, dodnes neprekonaných cvernových pančucháčoch, som doma registroval prítomnosť mačiek a psov, a najmä psy ma sprevádzajú životom stále. Keď som začal trochu chápať svet okolo seba, veľmi som sa čudoval, že za psa platíme daň. Pojem daň som totiž vždy vnímal ako istý trest za niečo, čo som vykonal, alebo za niečo, čo sa vymyká normálu, a čo vlastným alebo užívam. Psa v dome som však vždy považoval za čosi normálne a samozrejme... Časom som pochopil aj iné funkcie daní, ktoré sa v rôznych formách dostávajú naspäť k daňovníkom, no napriek tomu si myslím, že vyberanie daní za chov psa je neprirodzené. Rovnako, ako je neprirodzené ďalšie vyťahovanie peňazí z majiteľov psov uzákonením povinnosti dať im pod kožu zaviesť čip, teda malé elektronické zariadenie na ich identifikáciu.

Skončil sa september 2013 a naše psy sa ocitli mimo zákona. Zlý zákon sme ignorovali, no že je zlý aj de iure, sme sa dozvedeli až teraz. Naši štátni „premianti“ v parlamente si povrchne prečítali európsku smernicu a implementovali všeobecnú povinnosť čipovať psy, mačky a fretky. A jeho aplikáciu si poistili udavačskou povinnosťou veterinárov oznamovať osoby odmietajúce podrobiť sa tomuto nezmyslu. Ako je však možné, že novelizovaný zákon č. 39/2007 Z. z., platný od 1. 11. 2011, ktorý povinnosť čipovania zaviedol, nikto nečítal, nenapadol a nekonfrontoval so zákonmi všadeprítomnej Európskej únie? Vysvetlenie je iba jedno – jediné, čo poslanci vedia, je – hlasovať.

Vrcholom všetkého je, že aj keď je zákon zbastardený, platí do konca roka aj so sankciami, ktoré z neho plynú. A dovtedy sa budeme tváriť, že cisár má pekné nové šaty!

Podobné skúsenosti nie sú ojedinelé a všeobecná dôvera a akceptácia zákonov, európskych nevynímajúc, je čím ďalej menšia. Podporuje to vlastne nekončiaca sa fraška okolo pôsobenia parlamentu, ktorého nedôstojné divadlo znamená viac, ako mravčia, a najmä kompetentná práca na prospech všetkých. Keď je už všetko popredané a ťažko sa hľadajú prostriedky na veci verejné, prospešné všetkým, treba siahnuť k absurdistanským praktikám, aby do stále prázdnejšej kasy niečo pribudlo. Dokedy?

Nedávno som sa zúčastnil na vyvrcholení projektu Mládežníckeho parlamentu v Leopoldove. Sledoval som pri tom prácu mestských poslancov a ich angažovanosť vo viacmenej edukatívnej činnosti. A bol som milo prekvapený. Zdá sa, že sú to ľudia, ktorí niečo vedia a chcú sa podieľať na spoločnom prospechu. Tak by to malo byť, pretože poslanci by mali

byť premiantmi mesta. Pracujú však na všetkých úrovniach nášho spoločenského života premiantí? Skúsenosť ma presviedča, že je to práve naopak. Napríklad naše zákony svedčia o tom, že do skutočného zákonodarného parlamentu sa infiltrovali karieriisti a hlupáci. Legislatívny chaos, nekompetentné tímy pripravujúce zákony a bezhlavo hlasujúci poslanci rozumejúci iba svojej stránickej príslušnosti, ovládání navyše animátormi tej či onej skupiny. Ak k tomu prirátame bezbrehú servilnosť voči legislatívne často nahlúplej EÚ, tak je to pohroma, ktorá našim deťom pripraví oveľa horší osud, než akému sme sa my vzopreli v roku 1989.

Vojtech Moravčík, foto: Marta Moravčíková

Leopoldovskí šachisti nám píšu...

Kráľovskú hru ma ako sedem a polročného naučil hrať otec. Od piateho ročníka základnej školy som navštevoval šachový krúžok. Jeho vedúci bol súčasne aj aktívny šachista, a tak ma skoro priviedol aj do šachového klubu Lokomotívy ŽOS Trnava. Tam som odohral veľa žiackych a dorasteneckých turnajov jednotlivcov i družstiev. Trénoval nás Miroslav Puškáš, ktorý nás na týchto turnajoch aj sprevádzal. Aj za to by som sa mu chcel touto cestou poďakovať. Precestovali sme celú bývalú Československú republiku. Nezabudnuteľnými sú i trnavské *Šachové festivaly Tirnavia*.

Členstvo v Lokomotíve Trnava som neprerušil ani počas vysokoškolského štúdia. Klubu sa darilo niekedy viac, inokedy menej. Aj ja som postupne šachovo rástol a prepracoval som sa z nižších súťaží družstiev do vyšších. Napokon som sa udomácnil v základnej zostave „B“-družstva, ktoré hrá dlhodobu III. najvyššiu súťaž na Slovensku.

Neoddeliteľnou súčasťou vtedajšieho i terajšieho šachového tréningu je riešenie šachových skladieb. Je to rozsiahla, priam nevyčerpatelná oblasť, v ktorej sa šachista dokáže presvedčiť o tom, že aj zdanlivo jednoduché pozície majú svoju hĺbku a logiku, ktorými sa cibí cit pre súhrn figúr. V nich sa každý hráč učí vytrvalosti, húževnatosti i trpezlivosti. Cvičí sa v nahádzaní slabých miest v súperovej pozícii, prepočítavaní variantov a v hľadaní nielen najrýchlejšej, ale aj najpresnejšej cesty na dosiahnutie určených cieľov. Všetky tieto návyky sa dajú nepochybne využiť nielen v šachu, ale prakticky vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti. Stal som sa už pravidelným riešiteľom *Šachového okienka* a chcem aj takým zostať. Ako vášnivého šachistu ma teší, že sa vo vašom malom meste snažíte o propagáciu kráľovskej hry medzi obyvateľstvom. Želám vám, aby táto výdrž vydržala ešte mnoho rokov!

Vladimír Puchart, Trnava

Šachová partia pre zábavu i poučenie:

Biely: **Deep Blue** (super - počítač)

Čierny: **Garri Kasparov**

1.e4 c6 (Čierny sa bráni proti tahu bieleho tzv. Caro - Kannovou obranou, ktorá vznikla v 19.storočí a bola pomenovaná po dvoch dnes už nežijúcich šachistoch.) **2.d4 d5 3.Jc3 dxe4 4.Jxe4 Jd7** (Iné možnosti sú: 4. - Jf6 5.Jxf6 exf6 6.Jf3 Sf5 7.Sd3 Sxd3 8.Dxd3 Sb4+ 9.c3 Sd6 10.0-0 0-0 11.Sd2 Ja6 12.c4 Dd7 13.Vae1 Vae8 =; 4. - Sf5 5.Jg3 Sg6 6.Jf3 Jf6 7.Sd3 e6 8.0-0 Sd6 9.Sg5 Jbd7 10.Sxg6 hxg6 11.c4 Dc7 12.Dd3 0-0-0 13.Vfe1 c5 14.Vad1 cxd4 =) **5.Jg5** (Alebo 5.Jf3 Jgf6 6.Jxf6 Jxf6 7.Sd3 e6 8.Sf4 Sd6 9.Dd2 Sxf4 10.Dxf4 Da5+ 11.c3 0-0 12.0-0 Sd7 =) **5. - Jgf6 6.Sd3 e6** (6. - h6 7.Je6 Db6 8.Jxf8 Jxf8 9.Jf3 Sf5 10.0-0 Sxd3 11.Dxd3 Jg6 12.Je5 Db5 13.Dg3 Jh5 14.Dc3 Jh4 15.Sxf4 Jxf4 =) **7.J1f3 h6?** (Kasparov zvolil náročný variant, ktorým chcel prekvapiť počítač, ale nakoniec prekvapil sám seba: 7. - Sd6! 8.De2 h6 9.Je4 Jxe4 10.Dxe4 Jf6) **8.Jxe6 De7** (8. - fxe6 9.Sg6+ Ke7 10.0-0 Dc7 11.- De2 c5 12.Ve1 Dd6 13.Je5 Db6 14.Jf7 Vg8 15.Sf4 e5 16.Sxe5 Jxe5 17.Dxe5+ Kd7 s výhodou bieleho.) **9.0-0 fxe6 10.Sg6+ Kd8 11.Sf4 b5 12.a4 Sb7 13.Ve1 Jd5 14.Sg3 Kc8 15.axb5**

cx b5 16.Dd3 Sc6 17.Sf5 exf5 18.Vxe7 Sxe7 19.c4 (Mohlo nasledovať: 19. - bxc4 20.Dxc4 Jb4 21.Ve1 Kd8 22.Vxe7 Kxe7 23.Dxb4+; 20. - Kb7 21.Da6) **a čierny sa vzdal.**

Takto rýchlo prehral človek - exmajster sveta Garri Kasparov (* 1963) v 6. partii v New Yorku r. 1997 proti superpočítaču Deep Blue spoločnosti IBM. O Kempelenovom „šachovom stroji“ sme už v našej predchádzajúcej rubrike písali, ako vyhral súboj s francúzskym cisárom Napoleonom Bonaparte v r. 1809. V skutočnosti však išlo len o trik, lebo vo figuríne Turka bol skrytý človek - šachista, ktorý prevyšoval úrovňou hry svojich súperov. To bol začiatok 19. storočia. Garri Kasparov však hral už na konci 20. storočia takmer o dvesto rokov neskôr proti skutočnému počítaču zloženému z veľkého počtu mikroprocesorov a „nakrmeného“ všetkými jeho šachovými partiami, ale Garri ešte nepoznal slabé stránky šachového programu. Počítač na rozdiel od človeka nepodlieha únave a dokáže prepočítať milióny variantov v priebehu jednej sekundy.

(GK)

Šachové okienko

Autorom dvojťažky na diagrame je slovenský šachový skladateľ z Bratislavy a súčasne i náš riešiteľ, ktorý oslávil v tomto roku svoje 70. narodeniny (* 18. augusta 1943). Svoju prvotinu uverejnil 1. 4. 1961 v denníku Smena. Najväčší úspech dosiahol na Majstrovstvách Československa v rokoch 1963 – 1965, keď bol tretí v oddelení mnohoťažiek. Známy sa stal predovšetkým ako redaktor šachových rubrik v Hlase ľudu, Práci, Horizonte, Faktoch, Ľude a inde. Bol organizátor viacerých skladateľských i riešiteľských súťaží v týchto rubrikách, ktoré našli pozitívny ohlas i v zahraničí. Veľa rokov pôsobil ako odborný asistent matematiky na SVŠT v Bratislave. Ivanovi želáme k jeho životnému jubileu do ďalších rokov života pevné zdravie a nech sa čoskoro opäť môže vrátiť k redaktorskej práci v printových periodikách so šachovými rubrikami. V dvojťažke je spracovaný tzv. dvojník. Riešenie pozície A (na diagrame) prezradíme: **1.De7!** hrozí 2.Dxe4 mat. 1. - Jb6, Jc7 2.Je5, Jxa7 mat. Pozícia B (dvojník) vznikne premiestnením čierneho strelca z poľa a7 na pole a1. Biely začne a dá mat druhým ťahom. Riešenie pozície B pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 5. decembra 2013. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Riešenie skladby č. 10 (Brabec): Zvodnosť (nevedie k cieľu) 1.d3? hrozí 2.Se6 (A) mat, 1. - Jd3 2.Vc5 (B) mat, 1. - Jd4 2.Jc3 (C) mat, vyvrátenie 1. - Sd6!; **1.d4!** hrozí 2.Vc5 (B) mat, 1. - Jd3 2.Jc3 (C) mat, 1. - Jxd4 2.Se6 (A) mat, 1. - Sxd4, Sd6, Vxc3, Je4 2.Jxf4, Vxd6, g8D, Se6 mat. Vzorný príklad na tzv. hrozbovú formu Lačného témy obsahujúcu dva hrozbové paradoxy. Ako víťherca za správne vyriešenie skladby č. 10 bol spomedzi sedemnástich riešiteľov, ktorí poslali správne riešenie, vyžrebovaný Marián Križovenský z Kendíc. Blahoželáme!

(GK)

Skladba č. 11

Ivan Garaj

Hlas ľudu 5. 2. 1970

Mat 2. ťahom (7 - 14)

a) diagram,

b) premiestniť Sa7 na pole a1

Spoločenská kronika

SMÚTOČNÉ POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s naším milovaným **Klementom Blaškom**. Zároveň ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste sa snažili zmierniť náš žiaľ.

Smútiacia rodina.

September - október

Narodili sa

Tomáš Feigl
Lukáš Juríček
Jakub Vidlička
Leo Masaryk

Zosobášili sa

Pavol Miklovič
a Lucia Krupová

Ing. Erik Ferencz
a Bibiana Halášová

Naši jubilanti

Mária Dlabáčová
Jozef Drusánek
Jozef Kollár
Božena Majdanová
Jaroslav Miškev
Jozef Srnčík
Vladimír Vranák
RNDr. František Kristek, CSc.,
Pavol Mráz
Jozefína Vicanová

Vladimír Bučko
Margita Grajciarová
Jana Karabová
Mária Ondrusová
Margita Pepicová
Valentína Tačovská
Michal Adamkovič
Anton Lietava
Emília Tittlová
Josefa Vašková
Božena Garguláková
Apolonia Mikulová
Mária Osvaldová
Kamila Štepanovičová
Mária Bartovičová
Kamil Gschwandtner
Gizela Spišiaková
Angela Michlerová
Milan Gucman
Rudolf Hrnčár
Ludmila Kulková
Veronika Sitárová
Anna Trgalová
Irena Hotová
Mária Husková
Vincent Plecho
Mária Podoláková

Ján Andrášik
Mária Ondrigová
Mária Slováková
Ludovít Blažo
Irena Heráková
Veronika Krausová
Mária Paulovičová
Viliam Srdoš
Katarína Haulišová
Marta Slivková
Elena Pachová
Emília Haulišová
Magdaléna Danielová
Mária Kadašová
Vilma Polčíková
Margita Šoltýsová.

Opustili nás

Oľga Ondrišová
Miroslav Farkaš
Anton Kadlečík
Adam Vachan
Klement Blaško
Štefan Kadlečík

Spracovala 28.10.2013
Bc. Viera Lietavová

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 27. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: november 2013

Foto: J. Hladký, J. Marko